

Warszawa, 25 października 2016 r.

KRD.RPD.99.2016.1.

Opinia prawna

w przedmiocie sposobu ustalania 30% najlepszych doktorantów uprawnionych do otrzymania tzw. stypendium projakościowego

I. Stan faktyczny

Pytający zwrócił się do Zespołu Prawnego Rzecznika Praw Doktoranta z zapytaniem o sposób ustalania grupy 30% najlepszych doktorantów, którzy są uprawnieni do otrzymywania tzw. stypendium projakościowego. Pytający wskazał, że zgodnie z Regulaminem zwiększania stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej obowiązującym na jego Uczelni „przy ustalaniu 30 % najlepszych doktorantów na poszczególnych latach studiów należy stosować metodę zaokrąglania w dół”. Zastrzeżenie to wywołało wątpliwości Pytającego, który zastanawia się, czy w takim przypadku nie powinny znaleźć zastosowania ogólne zasady matematyki. Pytający chciałby poznać informację, czy o sposobie zaokrąglania liczby doktorantów decyduje Rektor czy też szczególne przepisy prawne.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2005 nr 164, poz. 1365 ze zm.); dalej jako: PSW.
2. Regulamin przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych dla doktorantów studiów stacjonarnych na Uczelni X.

III. Analiza prawna

Zgodnie z art. 200a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej, o której mowa w art. 94b ust. 1 pkt 5, przysługuje doktorantom wyróżniającym się w pracy naukowej i dydaktycznej. Tryb przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego określa regulamin określony przez rektora po uzyskaniu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, z

uwzględnieniem zasady, że uprawnienie do otrzymywania tego stypendium przysługuje nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów na poszczególnych latach studiów doktoranckich.

Zgodnie z przytoczonym przepisem organem właściwym do doprecyzowania trybu przyznawania tzw. stypendium projakościowego jest rektor, który jednak winien wziąć pod uwagę opinię właściwego organu samorządu doktorantów. W zasadzie rektor jest ograniczony tylko jedną dyrektywą – liczba doktorantów uprawnionych do otrzymywania tzw. stypendium projakościowego nie może być większa niż 30% najlepszych doktorantów na poszczególnych latach studiów. Tym samym uznać można, iż to rektor w regulaminie ustala szczegóły dotyczące sposobu ustalania owej grupy 30% najlepszych doktorantów. Wydaje się, że „zaokrąglenie w dół”, o którym wspomina Pytający nie jest w takim przypadku wykluczone, biorąc pod uwagę sformułowanie zawarte w art. 200a ust. 1 PSW „uprawnienie do otrzymywania tego stypendium przysługuje nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów”. W konsekwencji przyjęcie metody zaokrąglania w dół nie będzie sprzeczne z regulacją ustawową.

Dodać także należy, że analiza kilkunastu regulaminów regulujących szczegółowe zasady przyznawania tzw. stypendium projakościowego wskazuje, że uczelnie przyjmują różne rozwiązania, przy czym metoda zaokrąglania w dół nie jest rzadkością. Dla przykładu § 5 ust. 3 pkt 2 Regulaminu przyznawania i wypłacania zwiększenia wysokości stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu stanowi, że „w przypadku gdy w wyniku wyliczenia 30% najlepszych doktorantów danego roku studiów uzyskana zostanie wartość, która nie jest liczbą całkowitą to wartość tę zaokrągla się zawsze w dół do liczby całkowitej, przy czym jeżeli uzyskana w wyniku wyliczenia wartość jest mniejsza niż jeden, za liczbę uczestników studiów doktoranckich, którzy stanowią 30% najlepszych doktorantów danego roku studiów przyjmuje się jeden”. Podobnie, zgodnie z § 6 ust. 6 pkt 3 Regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych na Uniwersytecie Jagiellońskim stanowi, że „przy ustalaniu 30% najlepszych doktorantów na poszczególnych latach studiów należy stosować metodę zaokrąglania w dół”. Z kolei § 10 ust. 3 Regulaminu przyznawania stypendium doktoranckiego oraz zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzonych w języku polskim w Uniwersytecie Medycznym w Lublinie stanowi, że „Jeżeli 30% doktorantów na danym roku studiów doktoranckich na

poszczególnym Wydziale jest liczbą mniejszą niż 1 lub 30% doktorantów na danym roku studiów doktoranckich na poszczególnym Wydziale nie jest liczbą całkowitą, stypendia projakościowe według zasady określonej w ust. 2 przyznaje się w liczbie całkowitej z pominięciem części dziesiętnych”. Analogiczne rozwiązanie zastosowano w Regulaminie przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego w Uniwersytecie Gdańskim (§ 6 ust. 1 pkt 6: „przy obliczaniu 30% najlepszych doktorantów danego roku studiów doktoranckich, uprawnionych do otrzymywania zwiększenia stypendium, stosuje się zasadę zaokrąglania w dół do najbliższej liczby całkowitej, z zastrzeżeniem pkt 5”).

Jak się wydaje, taka metoda ustalania nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów ułatwia prowadzenie gospodarki finansowej w zakresie przyznawania tzw. stypendium projakościowego i umożliwia zachowanie ustawowego wymogu maksymalnie 30% uprawnionych doktorantów. Jako że ustawa określa, że stypendium takie może otrzymać nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów takie rozwiązanie przyjęte przez rektora nie sposób uznać za niezgodne z prawem.

*Zespół Prawny
Rzecznika Praw Doktoranta*